

Opmerkingen ten behoeve van de algemene beschouwingen van fractie Natuurterreinen, N. Raedts, 22 juni 2016

Partner in water

Afgelopen jaar heeft het Waterschap weer veel werk verzet.

Diverse projecten zijn door het AB goedgekeurd, waaronder de aanpak van het integrale dijkverbeteringsproject. Dat is een mooi voorbeeld van samenwerken met de streek en andere partners. Veel inspanningen zijn gedaan om de doelen uit het waterbeheerplan te realiseren. Hebben we ook voldoende resultaten geboekt? Ik vind dat we dat nog beter inzichtelijk kunnen maken, voor zowel het algemeen bestuur als in de communicatie met de mensen waarvoor we dit allemaal doen.

Op het vlak van financiën is het waterschap 'in control'. Hiervoor krijgen het Dagelijks Bestuur en de medewerkers terecht veel complimenten. In de kadernota is het resultaat van een besluitvormingsproces naar verduurzaming van het financieel beleid uitvoerig uitgewerkt. Dit besluitvormingsproces is goed verlopen. We zijn als algemeen bestuur hierin volledig meegenomen. We hebben gebalanceerd tussen opgaven, schulden en tarieven. Met als uitgangspunten beperking van de groei van schulden, een passend risicoprofiel en de uitvoering van taken en ambities tegen een maatschappelijk aanvaardbare tariefontwikkeling. Wat een 'maatschappelijk aanvaardbare tariefontwikkeling' is, daarover wordt in waterschapwereld verschillend geoordeeld. Brabantse Delta zit met haar tarieven (vooral die voor ongebouwd en ingezetenen) bij de meest goedkope waterschappen. Gezien de enorme opgaven waarvoor we staan is het de vraag of we op deze plek in de ranglijst willen blijven. De balans tussen opgaven, schulden en tarieven mag best wat verschuiven. Iets hogere tarieven om de grote opgaves aan te kunnen.

De titel van deze kadernota: 'koersvast en financieel bestendig' zal wel onverzettelijkheid en stabiliteit dienen uit te dragen. Communicatief is het niet sterk. Welke burger wordt hier enthousiast van? Ik doe alvast een suggestie voor de titel voor volgend jaar: Partner in water.

Masterplan Waterkwaliteit

De OESO heeft het watersysteem van Nederland geanalyseerd en concludeerde dat het systeem goed in elkaar zit en goed functioneert, maar dat er te weinig aandacht is voor waterkwaliteit. Onlangs constateerde ook de (landelijke) Adviescommissie Water (AcW) dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Nederland niet op orde is en dat we te maken hebben met een aantal hardnekkige problemen zoals te veel meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen. De AcW adviseert 'de landbouw niet langer te ontzien ten koste van de waterkwaliteit'. In het provinciale Milieu en Water Plan wordt geconstateerd dat het oppervlaktewater biologische gezien in Brabant nog nergens op orde is en slechts in een kwart van de gevallen wordt voldaan aan de chemische normen.

In de kadernota blijft dit uiteraard niet onbesproken. Er wordt gerefereerd aan de Waterspiegel 2014. Hierin scoorde de waterkwaliteit in West Brabant relatief slecht t.o.v. de rest van Nederland. Ook medicijnresten en afval van drugs in het water zijn een toenemend probleem. Daarover hebben

we als Algemeen Bestuur afgelopen jaar indringend gesproken en er is in de kadernota terecht uitvoerig aandacht voor. Aanvullend hierop pleit ik voor meer pro-actieve inzet vanuit ons waterschap om de emissies vanuit land- en tuinbouw terug te dringen: van inspanningsverlichting naar resultaatverplichting.

Wellicht overbodig, maar ik wil het nogmaals benadrukken: aanleg van EVZ's en maatregelen om de KRW-doelen te halen, dragen bij aan biologische zuivering van water. De ambities mogen en moeten omhoog.

Als voorbeeld de ambities EVZ's (bron: kadernota 2017-2026): van 55% van de totaal in te richten lengte langs waterlopen in 2015 naar 65% van de totaal in te richten lengte in 2019. Per jaar 2,5% erbij. Hoeveel jaren hebben we dan nog nodig?

Volgens de kadernota is het waterschap betrokken bij diverse projecten, acties, beleidsplannen, initiatieven, voorlichtingsprojecten, etc. Maar het wordt tijd om onszelf niet alleen inspanningsverplichtingen op te leggen, maar ook resultaatverplichtingen.

Ik stel het bestuur voor om nog dit jaar een Masterplan waterkwaliteit uit te werken voor West Brabant, met als principes 'samen verantwoordelijk en samen doen', 'de vervuiler betaalt' en 'aanpak bij de bron'. Schoon water is van levensbelang voor mens, dier en plant

Klimaatadaptatie: wateroverlast en droogte

Erg actueel vanwege de vele zware buien in de achter ons liggende weken. Boeren en tuinders hebben op diverse plekken delen van hun oogst zien verzuipen en verrotten. Soms is de waterafvoer ter plekke onvoldoende om het water direct te laten wegstromen, maar veelal komt er in korte tijd een enorme waterstroom van bovenstrooms, o.a. vanwege verharde oppervlaktes en goed werkende drainage van boerenakkers. Naast wateroverlast kennen we ook steeds meer periodes van grote droogte, die kunnen leiden tot verdroging van natuurgebieden en landbouwgewassen.

Terecht wordt in de kadernota gewag gemaakt van het veranderende klimaat. Te veel en te vaak wateroverlast en/of waterschade of extreme droogte geeft gemopper bij de mensen waarvoor we werken. Het is te kort door de bocht door te stellen dat 'de huidige situaties buiten de normen voor aanpak van wateroverlast vallen', zoals we in de kadernota kunnen lezen. Boeren zeggen in kranteninterviews dat een van de oorzaken ligt in het niet frequente genoeg opschonen van de sloten en maaien en de hermeandering van beken en sloten. Men pleit voor het recht trekken van sloten en beken en het opnieuw plaatsen van stuwen.

Wat in de kranten door boeren en tuinders wordt bepleit zijn oplossingen aan het eind van de trits vasthouden-bergen-afvoeren. Ook u weet, dat natuurterreinen op diverse plekken een rol vervullen in de eerste twee trappen, nl. vasthouden en bergen van overvloedige neerslag. Natuurterreinen, ecologische verbindingszones, gebieden rond hermeanderende beken etc., zijn een buffer, een spons die water opzuigt, de afstroom van water vertraagt en in tijden van droogte het water loslaat. Natuurterreinen leveren 'blauwe diensten'.

We moeten nog meer inspanningen leveren om robuuste watersystemen op orde te brengen, volgens de trits vasthouden-bergen-afvoeren, samen met alle partijen uit zowel stad als platteland.

watergebiedsplannen/-programma's

Zo kom ik als vanzelf bij de integrale en participatieve aanpak van watergebiedsplannen, c.q. – programma's, een van mijn stokpaardjes op dit moment. Het is dan ook mijn overtuiging, dat we als waterschapsbestuur met gebiedsprogramma's beter kunnen prioriteren, sturen, voortgang bewaken, evalueren en communiceren met partners en betrokkenen. Daarvoor hebben we een planning nodig van de ontwikkeling en de voortgang van de watergebiedsprogramma's. Wanneer kan het algemeen bestuur inzicht krijgen in de gebiedsprogramma's met bijbehorende uitvoeringsagenda? Voor de derde keer in dit pleidooi: ook hier geldt van inspanningsverplichting naar resultaatverplichting.

In de kadernota staat dat watergebiedsprogramma's voornamelijk gericht zijn op het buitengebied. Gelukkig lees ik elders in de kadernota dat het waterschap de klimaatrobuuste inrichting van stedelijke gebieden en het buitengebieden, de relatie stad en land wil koppelen. Want we moeten de watersystemen robuust maken, gebiedsgericht, samen met partners.

Waterschap Brabantse Delta is partner in water.